

GIÁ BÁN	
ĐÓNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm . 4.500	6.000
Sáu tháng 2.500	3.000
Hai tháng 1.500	2.000

Mua báo phải trả tiền trước
Theo và mua báo gửi cho
M. TRẦN ĐÌNH-PHIÊN - Ai
đăng quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE
MỠI TUẦN XUẤT-BẢN HAI LẦN: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

Người quân-tử
cấp những việc
cần.
君子當務之爲急
(Mạnh-Tử)

Cuộc phản Tướng ở Trung-hoa

Ông-tinh-Vệ, chủ tịch chính phủ lâm thời Quảng-châu

Phong trào phản-tướng ở Quảng-châu từ ngày càng thịnh. Tại Quảng-châu một thành-phủ quân-bị tạm thời đã thành lập. Chính-phủ này gồm có Ông-tinh-Vệ, Cố Ưng-Phân, Trần-tế-Đường, Trương-phái-Khuê, Bạch-sông-Hy, Ông-tinh-Vệ được cử làm chủ-tịch chính phủ Quảng-châu. Vì Ông hiện vắng mặt, nên Cố-Ưng-Phân làm chủ tịch quyền. Trần-tế-Đường được cử làm tổng tư lệnh quân liên-minh, sau như: Quảng-dô, Quảng-lý, Văn-Nam, Quảng-châu, và Hồ Bắc. Trương-phái-Khuê thì lãnh phần chỉ-huy quân-đội ở mặt trận.

Tình hình Quảng-châu

Hương công, 15 Mai (Arip). - Phản Quảng châu tìm thấy được một cuộc âm mưu mà người ta đoán là do Tướng sắp đặt để lấy các đồn ở gần Quảng châu, và đánh đổ ông tư lệnh Trần-tế-Đường. Vì vậy mà Trần đã đưa mấy chiếc pháo thuyền và tàu bay và 5.000 người đóng chốt lại ba sư đoàn quân bộ vệ hòa bình ở đông ở Hoàn phố và trong thành với Tướng. Sự xung đột bắt đầu từ ngày hôm qua và vẫn tiếp diễn.

Người ta nói rằng Tướng đã sơ đồ các hải quân của chính phủ Quảng châu, đồng tư lệnh của các đoàn quân bộ vệ hòa bình đã xin từ chức và vào nhà thương giả cớ cáo bệnh. Đoàn quân của Trương gồm có 3.000 người rất sẵn sàng, có súng cối xay, súng trường và thuốc súng theo kiểu Đức.

Mây bực điên quan hệ trong cuộc chánh biến Quảng-dông

1. - Bức điện của Tư giám ủy hội Đặng Trạch Như kể tội Tướng giới Thạch. - Đại ý bức điện này chỉ việc chuyên chế đảng quốc, nhiệm đưng tiền nhân, cầm giếm tiền tiền (củi HỒ-bán-Dầu), công nghiệp của bạn đồng chí phần đầu mà dưng lên, trở thành - bội thực địa vị riêng một người, xin liệt tội trạng, đợi quốc dân công quyết v.v. (Bức điện này Trần-tế-Đường không thấy tên).

2. - Mây bực điên của Tướng giới Thạch gửi cho Trần-tế-Đường. - Từ bức điện trên truyền ra, trong ngày 1 đến 3 tháng 5, Tướng lấy tư cách người riêng, điện cho Trần-tế-Đường 3 lần: Lần thứ nhất nói: Theo lời điện truyền, người ta nói Đại huyện cùng Trương Kế-Lý tác, cử đóng một cách khác thường. Song tôi rất tin Đại huyện là một người rất trung thành với đảng quốc, phục tùng trung ương, nên không tin lời điện truyền kia. ...

Lần thứ 2 nói: Nếu Đại huyện có chỗ gì bất bình mà lấy làm khổ tâm, xin cứ thật bày tỏ, Trung ương sẽ thế nộp lời thối cáo, không nên nghe người khác phỉnh lừa mà sinh dưng rắp rồi k' ông tôi. ...

Lợi bất cập hại

Trong bài trước Lạc-nhân có nói chuyện chàng nhà quê quá thiệt thòi. Ở cái đời này chỉ lấy một mảnh đơn làm mà đổi đổi thì chưa đủ, là thế đó. Thế mà có người thiệt thòi quá lại có kẻ xảo quyệt quá. Ở cái thuyết trung dung của đức Thánh khi nào mới thấy thực hành ở dưới bầu trời!

Thiệt thòi quá đã không ích cho người mà có hại cho mình, thì ta đã thấy; mà đến bọn xảo quyệt giả dối quá tưởng phỉnh được người mà ích lợi cho mình, là ra cũng lắm! Hãy nghe chuyện sau này, cũng là chuyện tự tử nữa:

Khi Lạc-nhân ở nhà quê cũng đồng một xóm có một cái nhà không đông chi lắm, chỉ một mẹ với mấy con. Ban ngày thì đi mua bán thế nào không biết, nhưng đến tối lại thì mẹ mị cha mầy, ông bà với ông với om sòm, rồi đến cả đánh nư-xe van khác, làm vang cả xóm không cho ai ngủ cả. Nhưng có một cái thú là lâu lâu lại xảy ra một chuyện « toan tự tử ». Sao khi giao chiến, một người thiếu nữ bên vũng chạy ra ngoài vườn về phía có cái giếng, miệng thì la « Còn sống làm chi cho cực khổ! » Trong nhà nói rằng ả ra nhẩy giếng, bên chạy theo nư-xe rồi đi gần làm vui, mẹ con chỉ em an ủi... Sau một lần như thế người thiếu nữ lại được trong nhà thương yêu nư-xe hơn, muốn đòi chỉ được nư-xe, tiền mầy cũng cho, áo quần mầy cũng may sắm. Hễ lâu lâu có sự bất hòa lại xảy ra một lần kịch như vậy nữa. Một ngày kia, sau khi cãi cọ, người con gái nư-xe cũng dùng thuật cổ chạy ra giếng, nhưng người trong nhà đã chặn cái trò trước, lần ấy để cho ả chạy tự do mà không chạy theo. ả ta mới đầu còn chạy mau, sau đi chậm, rồi xây dưng ngó lại... ả muốn đình bộ, nhưng sợ xấu hổ, cũng đành đi cho đến miệng giếng. Đến miệng giếng rồi mà cũng không thấy người đi theo! Cha chả là khổ! Nàng bèn sẽ se leo vào phía trong miệng giếng, rồi hai tay đu càng trên thành với mà là lạng xóm. Người nhà bấy giờ mới chịu đi ra, nhưng lại chơi ngẩn lấy nư-xe áp lại, buổi lâu mới chịu đi nư-xe kéo lên, làm cho ả mất vía một bữa, và mới rồi cả hai cảnh tay. Từ đó trong nhà đã biết được cái kẻ giả dối, bèn đổi đổi lệ hơn trước nhiều. Thế là hệ giả dối thì thế nào chúng cũng biết, mà ngày chúng biết tức là có thiệt hại cho mình.

Còn lừa đảo? hãy nghe chuyện chú Khách dưới đây:

Một chú Khách đến nhờ quan đốc là thỏ nước tiêu cho mình. Quan đốc là hời có đem nước tiêu theo đó không, thì chú nói để về rồi cho người nhà chở đến. Mà phải chờ một tháng! Quan đốc lấy làm lạ, nhưng vì việc bận rộn không chờ tới. Khách ra nước tiêu cả bệnh. Cái cha khách kia nói là nước tiêu đó của mình, nhưng thật ra là của cả nhà, nào vợ con, và em đây là... ả có phần ở trống; chú xảo quyệt muốn đánh lừa quan lương y, trả tiền chỉ phần mình mà khám được cả nhà. Để đầu bây giờ khám xong, mới biết ai là người có bệnh chứ? Mọi người lại phải đi khám riêng, lần thêm rất nhiều. Lợi bất cập hại là thế đó.

Ở cái đời, một ngày mấy ngón xảo quyệt ấy phải đẹp đi.

Lạc-nhân

Muốn cho thích trong cuộc sinh tồn, cần phải bỏ những cái thiêu mà không nên thêm những cái thừa

« Ai mua những đồ viên-dựng, sẽ không bao lâu mà phải bán những đồ cần-dùng » (Qui achète le superflu, vendra le nécessaire).

Câu ấy là giải pháp dùng tiền, nói về cá-nhân, song suy rộng nghĩa ra, nó có thể cung một cái chứng chắc chắn cho cái thuyết « Thích giả sinh tồn » (適者生存) trong bộ lịch-sử tiến-hóa chung của loài người kia:

Trên con đường tiến-hóa trong cõi đời này, không có công việc gì khác hơn là ai ai cũng tự biết chỗ cần-dùng của mình mà lo sắm cho đầy đủ, không để thiếu-thốn. Hẹp từ một cá-nhân, một gia-đình, rộng ra đến quốc-gia xã-hội, nay cần đều này, mai cần cái nọ, cứ tự nhiên như vậy mà tìm cách cung-cấp cho thỏa-mãn: cái thừa thừa thừa, cái thiếu thiếu thiếu từ đấy mà tiến lên.

Cái cần, không cần và thừa thiếu ấy, muốn phân biệt cho rõ, cần phải lập một cái giới-thuyết:

Sao gọi là cần và thiếu? - Cần nghĩa là cái gì không thiếu được: đói cần có cơm ăn; khát cần có nước uống; đoàn-thể cần phải có qui-luật v.v. Không có điều cần là thiếu.

Sao gọi không cần và thừa? - Không cần là cái gì có cũng không ích, không cũng không hại. Như ăn để nuôi sự sống, cốt hợp với vệ-sinh là được, nem công chả phụng cũng là đủ không cần; mặc để che thân và giữ khí ấm cho vừa trong mình, bông vải lụa hàng sạch-sẽ nhà quang là được, không cần thêm gấm dệt hoa. Có điều không cần là thừa. Chứ thừa lại làm cái gì tổn hại nữa: như trong nhà kia cha dưng con đói, không lo chạy thuốc lo cơm, mà lại đi rước phù-thủy về cúng; dịch-tễ thanh-hành không lo vệ-sinh tiêm thuốc mà đi hỏi thầy bói; như vậy là thừa. Anh phủ thủy kia cùng chủ thấy bói nọ không làm cho hết đau hết đói, liệt bệnh dịch-tễ được, lại còn làm tốn kém nọ kia nữa, như thế là có hại.

Sự cần, không cần và thừa thiếu, đại khái là thế. Nay theo cái nghĩa ấy mà xét ra, thì thấy như đem cái luật ấy mà bàn về việc cá-nhân, rất là phức-tạp: như đồng một vật kỹ năng Giáp cần mà anh Ất lấy làm thừa; lại có vật khác, anh Bình không cần mà anh Đinh lại thiếu. Sự phức-tạp ấy là bởi ý

riêng và tình-cảnh riêng của mỗi người, không đồng nhau. Đến đem luật ấy mà nói về việc quốc-gia xã-hội thì có vẻ như lệ, không có phức-tạp chút nào, vì quốc-gia xã-hội, phạm-vi đã rộng mà công-cuộc thuộc về phần chung; đã thuộc phần chung thì phải theo tình-thế nhu-yếu công-cộng và ý kiến của đại-đa số; sự cần, không cần và thừa thiếu kia, tự nhiên phát lộ ra một cách rõ-ràng như đếm 1, 2... như phấn đen trắng, không chút gì là lẫn lộn nữa.

Xin đem thuyết ấy mà chùng vào xã-hội ta.

Hiện xã-hội ta ngày nay, cần dùng và thiếu những gì?

Kiểm duyệt bỏ một đoạn dài

Phạm-vân-Trung, thư ký hóa xa V. N. bị bắt ở Gia-lâm nhận có chân trong đảng, nhưng vì có khai nhiều đũa quan trọng nên xin Hội đồng để hình vì là tổ giác, mà tha cho (1)

Còn bao nhiêu chỗ không nhận có chân trong V. N. Q. D. Đ. ở Hongay?

Vụ V. N. C. S. Đ. ở Hải-phong

Cô Trần thị Phụng, 21 tuổi, bị bắt ở Hải-phong có chân trong đảng cộng sản, có Phụng nhập đảng V. N. T. N. Đ. C. H. từ năm 1928 đã cùng với cô Đỗ Nguyễn thị Vinh (người đi bị Hội đồng để hình hết 5 - 10 năm) là nhóm tội ác đã khuyếch đảo chính phủ Bắc bộ. Có Phụng nhập đảng cách mệnh từ khi mới có 18 tuổi, mở hiệu sách dùng làm chỗ gặp thiệp với những người cách mệnh. Có Phụng nhận lương từ đó mà kết tội.

Ngô đình-Thái tức Đức, làm nghề xít thuốc láo nhà ở số 15 phố hàng Nón, nhận có chân trong đảng Trung-lập từ từ năm 1929, bị tố kết tội giao thiệp với một người đàn bà là Án quốc sự mà Hội đồng để hình đã kết phạt, chứ chấp các người cách mệnh và thường họp hội đồng, bàn chuyện phần đời.

Nguyễn-thị-Giới 18 tuổi, bị bắt ở Hải-phong có chân trong đảng cộng sản, sau cơm cho các người trong đảng 40. Tên Cadog là nhân tình chị đã đi chi vào đảng cả h' mệnh.

Bà Phạm Thị là phải vào đảng, thấy sự bất bình đồng nên tới phải làm cách mệnh, chứ không phải làm cách mệnh vì nhân tình.

Ở Hải-phong chỉ khai vì nhân tình là thực, say ở đây, trước mặt các người trong đảng, chị xấu hổ nên phải khai ra như thế?

HỘI - ĐỒNG ĐẾ - HÌNH TẠI HANOI XỬ THÊM 81 NGƯỜI NỮA

Đúng 8 giờ sáng hôm 14 Mai, Hội đồng đã họp buổi công khai tại gian phòng tòa Thượng thẩm, trên gác tòa án Hanoi. Trên mấy hàng ghế dài, 81 bị cáo nhân, đầu trọc, quần áo trắng cộc, chen cánh ngó nghe.

Sau lưng có một đội lính tây bằng súng đứng canh gác.

Xung quanh gian phòng tòa Thượng thẩm ở các cửa vào đều có lính mặt thám lấy nam đứng giữ trật tự.

Viên lục sự bắt đầu đọc bản cáo trạng. Hồi các tội nhân bắt đầu nói gớt nhau lên đứng trước giấy báo dài.

Vụ V. N. Q. D. Đ. ở Gia-lâm và Văn-Nam

Phạm-vân-Trung, thư ký ở Văn-nam thủ nhận có chân trong V. N. Q. D. Đ. nay biết hối xin tòa tha.

Đặng-công-Minh, thư ký hóa xa V. N. bị bắt ở Gia-lâm nhận có chân trong đảng, nhưng vì có khai nhiều đũa quan trọng nên xin Hội đồng để hình vì là tổ giác, mà tha cho (1)

Còn bao nhiêu chỗ không nhận có chân trong V. N. Q. D. Đ. ở Hongay?

Vụ V. N. C. S. Đ. ở Hải-phong

Cô Trần thị Phụng, 21 tuổi, bị bắt ở Hải-phong có chân trong đảng cộng sản, có Phụng nhập đảng V. N. T. N. Đ. C. H. từ năm 1928 đã cùng với cô Đỗ Nguyễn thị Vinh (người đi bị Hội đồng để hình hết 5 - 10 năm) là nhóm tội ác đã khuyếch đảo chính phủ Bắc bộ. Có Phụng nhập đảng cách mệnh từ khi mới có 18 tuổi, mở hiệu sách dùng làm chỗ gặp thiệp với những người cách mệnh. Có Phụng nhận lương từ đó mà kết tội.

Ngô đình-Thái tức Đức, làm nghề xít thuốc láo nhà ở số 15 phố hàng Nón, nhận có chân trong đảng Trung-lập từ từ năm 1929, bị tố kết tội giao thiệp với một người đàn bà là Án quốc sự mà Hội đồng để hình đã kết phạt, chứ chấp các người cách mệnh và thường họp hội đồng, bàn chuyện phần đời.

Nguyễn-thị-Giới 18 tuổi, bị bắt ở Hải-phong có chân trong đảng cộng sản, sau cơm cho các người trong đảng 40. Tên Cadog là nhân tình chị đã đi chi vào đảng cả h' mệnh.

Bà Phạm Thị là phải vào đảng, thấy sự bất bình đồng nên tới phải làm cách mệnh, chứ không phải làm cách mệnh vì nhân tình.

Ở Hải-phong chỉ khai vì nhân tình là thực, say ở đây, trước mặt các người trong đảng, chị xấu hổ nên phải khai ra như thế?

Tôi không vào đảng cộng sản, mà chỉ vào hội cứu tế, sợ đi khai thế là vì ở Hongay bị ép.

Không kể ở Hongay, khi quan ba Guillaumein bắt anh, sao anh cũng khai như thế?

Tôi khai không, ông ấy biến « có ». Mai vào tiếp, không nhận có chân trong đảng cộng sản, quan tòa cho gọi Phạm dương, Chuyên lên đối-chứng. Chuyên khai có rú vào công hội vì làm ăn khổ sở mà chẳng được bao nhiêu đồng tiền công, nhưng tiếp chưa vào hội không can thiệp gì đến hội cộng sản. Và nói tiếp rằng: Cộng sản khác với công hội; công hội mục đích tranh đấu lấy quyền lợi, yêu cầu tăng tiền lương, giảm giờ làm, còn cộng sản mục đích đánh đổ chính phủ hiện thời, đánh đổ Đế quốc chủ nghĩa. Hai hội khác hẳn nhau.

Phạm Luật tức Thái, cu ly, 14 tuổi nhập vào hội « Cứu tế Đổ » để giúp cộng sản khai hàng cộng sản là một chủ nghĩa hay, có thể cứu vớt nhân loại lên cõi hạnh phúc hoàn toàn.

Tôi không đánh đổ chính phủ mà chỉ vì cơm áo phải đánh đổ Bộ Đế quốc-bộ tư ban, bọn táu trợ anco cái thời đã man áp bóc lột vô sản.

Trần Văn Nghệ tức An.

Làm nghề gì?

Làm nghề cách mệnh chuyên nghiệp, nhận phát truyền đơn, in báo sách.

Anh có kêu gì khác không?

Chỉ kêu van gì, chỉ có mục đích đánh đổ chính phủ hiện thời.

Phạm-quang-Lang, không nhận, có chân trong đảng cộng sản mà nhận có chân trong Công hội vì là giai cấp bị áp bức.

Vũ đình-Hiếu tức Hiến.

Làm nghề gì?

Làm nghề cách mệnh, nhận tổ chức cộng sản để phá hoại cái xã hội bất bình đẳng.

Phạm dương Chuyên, cu li C-m-pham công, 22 tuổi, nhận có chân trong Công hội mục đích để đòi quyền lợi vì tại tư bản bóc lột vô sản.

Đinh thị Sơn, nhận có chân trong Công hội, không có chân trong C. S. Đ. nói vì bị áp bức phải làm cách mệnh.

Nguyễn thị Nhuận, cu li Hongay.

Làm gì?

Làm cu li

Bổ mẹ làm gì?

Không có bổ mẹ họ hàng chỉ biết

Có chân trong đảng cộng sản không? biết rõ mục đích không?

Có chân trong Phụ nữ công hội, lấy các ông muốn bước vào tôi gì thì bước.

Nguyễn thị Thu, kêu làm cách mệnh vì bị áp bức.

Nguyễn hữu Nhân, không nhận có chân trong đảng cộng sản.

Trần-khu-Tác, tức Quang.

Làm nghề gì?

Làm nghề cách mệnh, công việc tôi làm, tôi không cần phải biết, tôi là người công nhân tức là một phần tử của giai cấp vô sản, vậy phải làm cách mệnh để đánh đổ Đế quốc Pháp, giải phóng cho anh em vô sản.

Vô sản giai cấp là gì?

Là những anh em dân nghèo, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc.

Trần thanh Thoa, cu ly 21 tuổi, khai hai ba lần cáo án về tội làm cách mệnh.

Trước làm ruộng bị sưu cao thuế nặng nên phải làm cu li. Nhận có làm cách mệnh để đánh đổ đời áp bức.

Nguyễn thị Nhiêu tức Blah, bán hoa quả, 21 tuổi khai làm cách mệnh để đòi quyền lợi.

Trần văn Hòa tức Mân, Nhận có chân trong công hội, khai mục đích vào công hội để yêu cầu tăng tiền lương và giảm giờ làm.

Ng. văn Cự, tức Tiếp, tức Vũ Giao.

Làm nghề gì?

Trước học sinh, sau làm làm nghề cách mệnh.

Làm cách mệnh có được lợi gì không?

Vì bản phận mà tìm kiếm phải vinh thân phì gia mà tìm kiếm (Trí lợi tổn thân bởi của quan tòa bằng một cách từ tốn và có lý đó).

VĂN-VĂN

Xem bông mai

Trắng xóa vườn mai lãn bóng mình,
Cỏ cây dang diu biết bao tình?
Ngọt ngào hương tỏa chòm sương bạc,

Chùm chim hoa cười cặp mắt xanh,
Lẽ đáng bác tàng chung tuyết lạnh,
Mà sao chim cứ đậu đầu cành?
Đông quân vờm hỏi ai là chủ?

Muôn tổ chọ hoa nở bất bình...!

Ph. B. H.

Đi thuyền

Chín khúc quanh co một giắt dài,
Mái chèo khoan nhặt giọng nam ai.
Giảm khuya nước rẽ sóng như rách,
Buồm hồng bở cong nư-xe muốn quay.
Thuận gió xông pha đi một mạch,
Ngược dòng cộ bãi vũng hải lay.
Ràng chèo cho đến nơi bờ nọ,
Đất rộng trời cao mặc nhẩy bay.

Đi thuyền đêm

Đò xuôi nẻo thẳng khúc quanh queo,
Muôn đặng nồn sóng một mái chèo,
Buồm đêm toan xô tỏa nư-xe lại,
Nước trời dương dắc mảnh trắng theo.

Đèn đưa đường lối sao trời lỏ,
Mồ giục canh tàn sóng bể reo.
Trong lúc chông chèo quên sự mệt,
Tư bề gả đã dưng van kêu.

Trần-Dân

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

— Anh làm nghề gì?
— Trước dịch sách, bày giờ làm cách mạng.
— Ở đâu?
— Khi ở Hanoi, lúc ở Saigon.
Tô Chấn đã, từng can dự vào những việc này: Dự vào việc am sai Nguyễn Bình, lý của Lê hữu Cảnh và Nguyễn như Huân 200 đồng để cho vào quỹ đảng, số tiền ấy Nguyễn là ở môn tiền 11.917 đồng, cướp được của Nguyễn Bình mà ra; can tới mưu sát quan Toàn quyền Pasquier lúc ngài vào Nam; làm bom, đem thả ở Thái nguyên; làm rổi cuộc tri an từ Saigon ra Hanoi.
Thấy những việc ấy chẳng phải là nhỏ, quan tòa cho Tô Chấn là một kẻ lãnh. Tô Chấn trả lời rằng:
— Tôi chỉ là một người thường chứ không phải là kẻ lãnh.
Về việc ám sát Nguyễn Bình thời không can dự đến, mà số tiền 200 đồng của Cảnh giao cho tôi cũng không có vì tôi nghĩ rằng cũng chẳng có gì mà cần phải có số đó để làm giàu cho quỹ.
Còn việc mưu sát quan Toàn quyền Pasquier thời quá tôi có làm; song không thành công.
— Vì thế có muốn làm, anh cũng không dám.
— Tôi đã thể xin hiến thân làm cách mạng, thì đối với những việc như vậy không phải là không có gan.
Song vì cơ quan ở phố Goussard bị vỡ lở, tôi phải với tuyên bố công việc thành công của tôi.
Còn việc thả bom ở Thái nguyên, tôi có làm. Làm rổi cuộc tri an, như ý thì không dám bảo là phải, vì tôi chỉ vì tình cái thân nhỏ để mưu danh phước chăng, như vậy thì có hại cho ai?
Đến ý kiến các Trần - sự bí mật ở Đuan, Phó đồng tuyên an như sau này:
1 người bị Khô sai chung thân là Tô Chấn
12 người bị phát lưu chung thân.
1 người bị 20 năm khổ sai
5 người bị 20 năm cấm cố
7 người bị 15 năm cấm cố
4 người bị 10 năm cấm cố
2 người bị 5 năm cấm cố
13 người bị 5 năm tù, trong số đó có 2 người cấm cố và 8 người án treo.
3 người bị 3 năm tù và 8 người án treo
3 người bị 2 năm tù và một người 18 tháng tù
4 người bị 1 năm tù án treo
2 người phải giam vào nhà trừng giới cho đến lúc trưởng thành.

GIA-ĐÌNH GIAO-DỤC

hai quận, mỗi quận 0\$20

NHỮNG NHÀ ĐẠI-LÝ BÁN SÁCH TIẾNG-DÂN

BẮC KỲ

Cát Thành 40 Rue du Chanvre Hanoi
Hoc-Hải Librairie Haiphong
Nam Tân 81 Bd Bonnal Haiphong
Tổng cái Tường Hạ Long

thư điểm Hongay

TRUNG-KỲ

Mr Lê thanh Cảnh rue Paul Bert Huế
Tam Kỳ Thư Quán Vinh
Quan hải thư điểm Gia Long Huế
Thắng Thiên Rue de la Citadelle Huế
Lê thừa Ân Tourane

Nam Hưng Tư Nghiệp Hội Xã Paifoo
Hàn Lâm Commercant Paris thiết.
HÉNG-DÂN

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ QUẢNG BÌNH

Đánh thua bạc thuê

Tên Lô ở tỉnh Phú Quảng ninh. Có tiền mẹ cờ bạc, mới đây nhân dịp có lịch quan Phủ báo đến thu thuế chợ Thạch ban, gặp lúc chủ trương bị ốm, nhờ y biến nhận số bạc thuê 27\$50, đem về nạp hộ cho kịp hạn; ngờ đâu con ma đen đó khéo chỉ lối đem đường cho Lô tới sông làm lấy tại nhà lý trưởng X. H., nên số bạc ấy đã bị quét sạch sành sanh. Nghe đầu chuyện này ông hội viên B, người đồng làng với ông lý nơi trên, đã tương thuật lại cho mấy thầy thừa phái ở nhà biết. Thế mà khi Lô về khai đánh tại nhà ông Tổng L. làng N. L. và có khai mấy người (không rõ tên) ở về làm cớ đó nữa.

Những người cờ bạc là đáng tội, phạt rất nghiêm, trong việc này trường nên xét kỹ cho khỏi sự dă lụy.

B. C. lai cáo QUẢNG TRỊ

Tòa Kiểm duyệt bỏ trốn bài

Mấy bữa nay ở Tuy-hòa mới phát ra bệnh dịch tả, quan Đốc nhà thương đã phái mấy thầy ra tại chợ mà tiêm thuốc trừ dịch. Quan trên đã ra lệnh cấm những hàng q. như là: bánh, kẹo, trái cây v.v. vân... lại còn sức cho làng ở tại dưới mấy hàng bán món ấy không cho bán. Song dưới chỗ này họ trốn qua chỗ khác họ bán, còn người mua cả việc mua. Chán cho người mình, không hiểu vệ sinh là gì! Tôi nay người mình tin rằng bệnh dịch là trôi sai quỹ sử xuống làm chết thiên hạ, cho nên chỉ cần mua nhang đèn, vàng bạc, để cúng quỷ; lại có người làm một con chó bằng voi để trên nóc nhà để trừ thiên ôn, chính người có học thức cũng làm cả-hệ mà tin như vậy, đáng cười tởm! Nếu cứ ý có Thiên Cầu trên nóc nhà mà ăn ở dơ dáy, thuốc không tiêm, thì Thiên Cầu có sức mà trừ được bệnh dịch không? Chán cho cái thói mê tín!

Lăng Văn lai cáo BÌNH THUẬN

Tòa Kiểm duyệt bỏ trốn bài

Rõ chuyện lai cáo TOURANE

Đám cưới lạ đời

Dương gian làm đám cưới âm phủ ở tại Tourane, đêm hôm 12 Mai này, có một đám cưới rất lạ đời. Một bên là người Hoa-khieu chủ nhiệm Tr. h. có con gái chưa chồng chết đã lâu lắm; còn một bên là bạn tr. Ch. có con trai cũng chưa vợ chết đã lâu. Nghe lời hai bên cha mẹ sanh ra hai trẻ kia có bữa làm suôi gia. Nay, tuy đôi trẻ bạc mệnh chứ hai bên cha mẹ muốn cho chúng khỏi cảnh hiu quạnh ở chốn huyệt tuyên nên, bên định cưới gả n. u. cặp kia còn sống vậy. Cũng như đám cưới thật, nhà trai đem ý cũng đến treo, tiệp đón, vui mừng. Đến giờ, nhà trai cũng đem đồ sinh lễ đến ở gái, nào: heo quay, bánh trái đủ dĩa. Rồi đến giờ cũng rước dâu về. Năm ba cái xe kéo đi từ qua mấy con đường trong phố, xe đi đâu có kết hoa, treo đèn, phở nhiều điều; đây là xe đưa dâu có dâu về nhà chồng. Lại cũng

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG

Thời cuộc Quảng Châu

Hương cẳng 16 Mai. Chính phủ Quảng Châu báo tin rằng 3000 quân lính của quân bộ vệ hòa bình trung thành với Tưởng-giới-Thạch đã đầu hàng, có đem nộp mấy ngàn khẩu súng tay và 50 khẩu súng cối xay.

Trần-Đường yêu cầu Trương-Sa vẫn giữ chức đó đốc thủy quân Quảng châu như trước.

Chính phủ Quảng châu tuyên bố không chịu trách nhiệm việc xảy ra ở Hoàng phủ.

Ở Quảng châu không thiết quân luật nữa, các tàu thủy và tàu hỏa đi lại được như trước.

Tại quốc dân hội nghị

Thượng bài 16 Mai. — Quốc dân hội nghị đã quyết phân đối sự vận động của phái cải tổ ở Quảng châu. Trái với sự dự định, hội nghị sẽ không hoãn.

NHẬT BẢN

Trung Nhật thương thuyết

Đại sứ Nhật bản là M. Shigemitsu đã đến Thượng hải, sẽ cùng Vương chính Đình thương thuyết về vấn đề trị ngoại pháp quyền sau khi quốc dân hội nghị bế mạc.

Pháp Nhật giao thiệp

Đông kinh, 14 Mai. — Vì muốn cho tình liên lạc hai nước Pháp Nhật càng ngày càng khấn khít, nên nước Pháp xin với chính phủ Nhật mỗi năm đưa bảy học sinh Nhật du học tại Paris. Nước Pháp chịu đứng cho mỗi học sinh mỗi năm một món học bổng là 28.000 phật lang. Sở giáo dục Nhật bản đã nhận lời.

Tình hình MIỀN ĐIỆN

Rangoon, 14 Mai. — Sự bất hòa giữa người Ấn độ và người Miến điện mỗi ngày mỗi thêm lớn. Người Miến điện muốn cho người Ấn độ ra khỏi xứ.

(Xem tiếp trang ba)

Lại việc ấy! !

Việc gì? — Ấy việc sơn.

— Trước kia ở Huế ta sơn bán đóc giá mà lại xấu, nên lời cư để nhà thợ sơn, nhưng nay hiệu Vinh Thành số 69 Phố Gia Long ở Huế, có bán nhũ sơn rất tốt mà giá lại rẻ, trước khi muốn dùng tôi mua thử một ít, thời quả thấy tốt! bóng láng mi mới không hay mắc bện mài, lúc nào bác lại nhà tôi mà coi!

— Có phải hiệu Vinh Thành xưa nay nổi tiếng trên dân đời trường, lập khách từ 12 năm an cần thật thực thà có phải không?

— Ấy chính phải!

BẮC-KỲ

Chờ tù đi Inlai

Vừa rồi lính sơn dăm và lính khổ xanh dẫn giải 172 tù phạm thường ở Hòa lo đến Hảiphong để đáp tàu thủy vào Saigon rồi sang Inlai.

Trong vài tuần nữa thì độ trên 100 chính trị phạm (tất nhiên có những người bị Hội đồng địa phương ở Kiến an) cũng sẽ bị giải đi đây Inlai.

Vụ phạm phạm giam giữ mạo

Hội mười giờ rưỡi sáng hôm 13 Mai, tòa Tây an Nam-dịnh đã tuyên án như sau này:

Trần quý Châu tức Trần quý Uyển quê ở làng Hữu bị, huyện Mỹ Lộc, tỉnh Nam-dịnh, nguyên thư ký lục sự tại tòa án Thái bình, năm năm tù.

Đặng phạm? Đặng trần Duyên, nguyên thư ký mô tòa tại Nam-dịnh, năm năm tù.

Nguyễn thế Hiệu, nguyên Tham tá tòa Sơn Nam-dịnh, hạn của tại phủ Tống sử, bốn năm tù.

Phạm trọng Diêm, nguyên thư ký tòa Sơn Nam-dịnh, ba năm tù.

Trần văn Lộc, nguyên thư ký tòa Đốc lý Nam-dịnh, ba năm tù.

Hoàng Hiền, thợ vẽ gương, hai năm tù.

Phạm văn Đạm, thư ký riêng của Trần quý Châu, mười tháng tù.

Nguyễn văn Vinh, em vợ Châu mười tháng tù.

Còn mấy ông Hán giả Cừu giả là: Phùng đình Mai, Trần xuân Phúc, Phùng văn Vực, đều được tha bổng.

MÂY BỨC ĐIỆN QUAN HỆ

trong cuộc chính biến Quảng đông (Tiếp theo trang hai)

xin răn chừa. Gần đây Thượng-hải Nam-kinh, điều ngôn rợn rợn, đều nói rằng Đại huyện sẽ không lợi cho trung ương. Tôi cũng anh em đồng chí đảng phủ vẫn không lấy làm tin, xin Đại huyện mau phúc âm lại đừng trừ liệt những lời ngoa truyền ấy.

3. — Bức thông tin Trần tế Đường và tám đạo quân phản Tưởng. — Đây là Tướng lý cái diễn giảm ủy p ai xuống đã năm ngày mà không nghe tin tám đạo quân kia có chính thức tuyên ngôn phản Tưởng, nên Tuổ g nghĩ còn có chỗ xoay chuyển được. Song không hiểu rằng các tướng lĩnh tám đạo quân kia sẽ dĩ chậm phát lời tuyên ngôn ấy là vì bản luận trái nhiệm thì giờ và đợi các tướng lĩnh thì đâu cho đủ. Sau cùng Cờ-ưng-Puân quyết nghị rằng: Hiện các tướng lĩnh đã đến thủ, do các sự trường hải lực không quân phát diện trước, một là tuyệt đối hy vọng của Tưởng, hai là khiến cho các tướng lĩnh mà hưởng ứng. Điều giảm ủy phát ra mà chưa nghe ai hưởng ứng, chính là một đại tin tám đạo quân kia. Vậy điều tám đạo quân của Đại lộ quân, không nên để chậm nữa. Khi ấy Trần-tế-Đường mới phát bức điện ấy. Đại ý trước kể tội trạng Tưởng, và chỉ rõ công việc thảo Tưởng, lần hành thế nào... đoạn hạn nhau lập một đại đình thảo tưởng tập đoàn. Trong có một người yếu nhân chủ trương rằng cần cứ theo điều quyết nghị thứ ba trong bức thông điệp giảm ủy hội, chỉ hạch Tưởng cả nhân, đến như bọn đảng giảm ủy và quốc dân chính phủ thì thủy chung ủng hộ, không cần phải đại tuem cơ quan nữa...

4. — Bức điện của Ung tỉnh Vệ phúc đáp cho Lý, Trương và Bạch. — Điều trả lời trước, các anh đã rõ. Trên lịch sử thế giới, phạm cơ ảnh hưởng của đại nhân đến ngày càng dương thì thế nào cũng như ngôi sao đất thổ, không sao kéo lại được. Lần này thảo Tưởng, các đồng chí nên đồng thời đều giấy, cực dịch duy nhất là lãnh đạo chúng ta để đại cho thực hiện chân tướng dân chủ. Làm theo mục đích ấy thì các vấn đề khác sẽ như chẻ tre. Kia cái chứng trước rõ ràng: Năm Tân hợi các tỉnh

HÀN-VIỆT TỬ-ĐIỂM: đường 10
HỒN BA VẠN DANH TỬ - GIÁ ĐỐC HẾT:
liêng 101 7\$50 - liêng thường 6\$50
Nhận mua trước đại cục 1\$00
Đào-duy-Anh, Huế

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÁN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sán lái rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn cao tuổi đều đáng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE
(R. SAIGON)
119-123 rue Catinat - SAIGON
(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

khởi nghĩa dân quân Mãn-thanh, sáu lấy đại hiệu 17 tỉnh hội nghị mà lập thành Nam-kinh chính phủ. Năm Bính thìn nam Bắc đồng khởi, đánh đổ Hồng Hiến để chẻ, sau khởi p. ục lại ước pháp và quốc hội...

Mục đích của các đơn giản chuyên như, thì khi lực được mạnh mà ít đều rắc rối. Hiện nay Quảng-đông đã khởi thì Quảng tây nên đồng tâm hợp tác. Việc quân tấn hành như thế, còn đáng vụ chánh trị thì theo phương pháp hội nghị, cộng đồng giải quyết; phải vứt cả ý riêng và những lợi chia rẽ rẽ góc đi. Ai mà làm quỷ, cho bên địch mượn chỗ hở ý mà lợi miệng, thì hợp sức mà liều trừ v. v.

Xem mấy bức điện trên, đã rõ thời cục Trung hoa hiện nay lại thêm chịu rắc rối. Các cuộc rắc rối này đều gây ra bởi các mối bất bình cho chính sách độc tài của Tưởng, như là cái cách đối đãi với Hồ Hán Dân, làm cho đồng chí không tự an; thái là một điều đại thất sách. K. S.

AI CÓ CON

mà thầy «NỘI THỂ-THAO» cũng đều muốn mua «NỘI THỂ-THAO» cho con

AI CHƯA CÓ CON

mà thầy «NỘI THỂ-THAO» cũng đều muốn cho mau có con để mua «NỘI THỂ-THAO»

VIÊN-ĐỆ ĐÔNG-HỢI

CHỐNG NHƯ PHÉP TIÊN...

Chỉ trong một tuần lễ, thuốc BỔ-HUYẾT-KHU-PHONG có thể chữa khỏi các bệnh: Phong thấp, tê liệt, đau lưng, nhức xương v. v... của quý ông quý bà.

Nên hỏi tại các hiệu Đại-lý thuốc THAM-THIÊN-BUÔNG.

